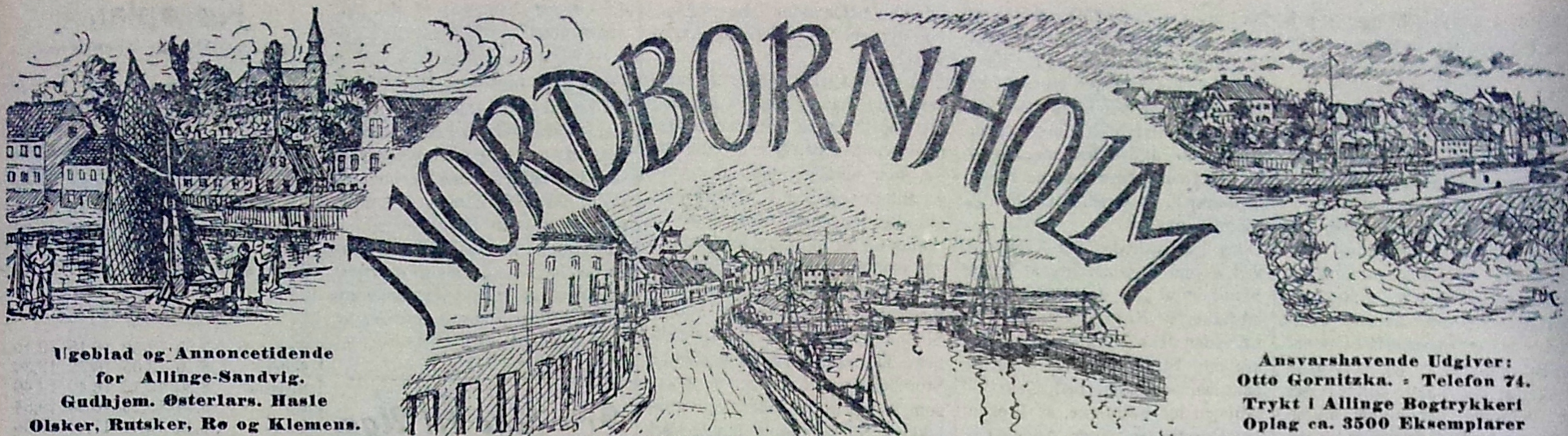

Ugeblad og Annoncetidende
for Allinge-Sandvig.
Gudhjem. Østerlars. Hasle
Ølsker, Rutsker, Rø og Klemens.

Ansvarshavende Udgifter:
Otto Gornitzka. • Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri
Oplag ca. 3500 Eksemplarer

Nr. 80

Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm, efterf. Gange 8 Ø.
Forretningsann. 8 - - - - - 6 Ø.

Fredag den 12. Juli

Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret
senest 2 Dage før Bladet udgaar.

1929

Juli.

Den danske Mark
i en Bølgen gaar
som Aandedræt
af en venlig Kvinde.
Sød gynger Byggen sit Silkehaar,
og Rugen aander
mod Sol i Sinde,
og Vinden iler,
til Hvedens Bryst.
Hvor fager smiler
den danske Kyst!

Der driver Høduft
med krydret Vind.
Igen Engen en Aa sig slynger.
Og Lærken ringer
Skærsommer ind,
mens vilde Blomster
ved Grøften gynger.
Gravhøje kroner
det grønne Land.
Hvor skønt fortøner
sig Sø og Strand!

Alvorlig taler ved Alfærvej
med Grønsvær tækket
de Gamles Grave.
Henfarne Slægter —
forglem dem ej!
I Arv de gav Dig en ædel Gave.
Henfarne Slægter
i Landets Marv
sig ej fornægter.
Bevar din Arv!

Johannes V. Jensen.

Hammerens Granitværk.

Amtmand Valløes Redegørelse i
Berlingske Tidende.

Da undertegnede i 1913 tiltraadte Stillingen som Amtmand paa Bornholm, var Akts. Bornholms Granitværk, hvis Hovedindehaver var Baron Heinrich v. Ohlendorff, Hamborg, Ejer af Bornholms Nordspids — Hammeren med tilhørende Hammerhavn. — Hammeren var i Halvfjerdsenerne solgt af Allinge-Sandvig Kommune til en tysk Forretningsmand, der snart efter gik konkurs, hvorefter hans Svoger, ovennævnte Baron v. Ohlendorff, overtog Ejendommen.

Hammerklipperne var i den tyske Ejetid blevet stærkt forhuggede, og den stedfindende Rovdrift med store Klippesprængninger truede med i kort Tid ganske at ødelægge Hammeren, og en Sprængning af de herlige Konturer ud mod Østersøen var planlagt.

Paa Bornholm vakte denne Ødelæggelse stor Harm, og undertegnede søgte da Udvej til at faa Hammeren tilbagekøbt paa danske Hænder og faa dens landskabelige Skønhed reddet.

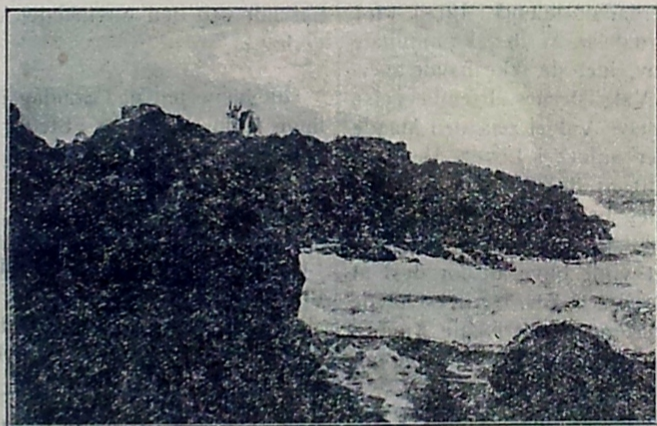
I Efteraaret 1913 fik jeg Hammeren med Hammerhavnen og alle til Stenbrudet hørende Byg-

ninger, Maskiner og Redskaber paa Haanden for 600,000 Kr.

Med Støtte af Hs. Majestæt Kongen fik jeg Regeringens Tilsagn om Hjælp til Sagens Gennemførelse.

Statens Medvirken.

Mit Ønske var, at Staten skulde købe Hammeren, etablere en Afviklingsdrift over en Aarrække, for derved at faa de paa Hammeren beskæftigede Arbejdere anbragte andetsteds og derefter naa til Hammerklippens fuldstændige Fredning.

Paalandsø ved Allinge.

Men Regeringen stillede som Betingelse for at yde 400,000 Kr. til Sagens Gennemførelse, at der skulde finde nogen fortsat Stenhugst Sted, dog under Hensyntagen til Stedets landskabelige Skønhed, og gav mig Adgang til at sætte Grænserne for Hugningen.

For overhovedet at faa Hammerkøbet gennemført, maatte jeg indgaa paa disse Betingelser.

Ministeriets Løfte gik ud paa at yde $\frac{1}{4}$ af Købesummen, som man gik ud fra, at jeg kunde faa nedsat til 500,000 Kr.; det lykkedes mig imidlertid kun at faa den nedsat med 25,000 Kr., og Staten ydede derefter 460,000 Kr., medens de resterende 115,000 Kr. tilvejebragtes ved en af mig foretaget Indsamling saavel paa Bornholm som i det øvrige Land.

Sagen blev gennemført med Støtte af alle politiske Partier.

Ved et paa Hammeren den 23. Maj 1914 afholdt Møde, hvori deltog Departementschef Nordlien og Kontorchef Krarup fra Ministeriet for offentlige Arbejder og undertegnede, fastsattes Grænserne for den fremtidige Udnyttelse af Hammeren.

En Del af de allerede sønderhuggede Klipper kunde — naar Hugsten altsaa skulde fortsættes — efter min Formening udnyttes, dog at jeg fastholdt, at mere end 50,000 Tons Klippe maatte der ingensinde brydes aarlig.

En saadan Udnyttelse kunde ikke i lange Tider gøre de allerede slaaede Saar mere synbare, og naar Brydningen skete under Statens Kontrol og under Hensyntagen til Klippens landskabelige Skønhed, saaledes at Staten til enhver Tid kunde gribe ind, kunde der etableres en omfattende Finstehugst med tilhørende Skærveproduktion af Affaldet — mere end tilstrækkeligt til nu at forsyne Lillebæltsbroen med Granitmateriale.

I den over Mødet optagne Protokol hedder det:

ren forsøgt det at bortforpagte det til fortsat Brydning bestemte Terræn; dette lykkedes imidlertid ikke.

Et Aktieselskab.

Der blev da i 1915 paa Ministeriets Foranstaltning dannet et Aktieselskab til Terrænets Udnyttelse med en Kapital af 99,000 Kr., tilvejebragt af Staten, Akts. Hasle Klinker og Chamottestensfabrik og Allinge-Sandvig Kommune (med Støtte af Amtsraadet) med $\frac{1}{3}$ hver. Amtmanden blev Formand for Selskabet og Statens Tilsynsførende med Hugningen.

Da Selskabets Virksomhed fandt Sted under Verdenskrigen, hvor Afsætningen af Produkterne var stærkt hæmmet, bl. a. som Følge af de uoverkommelige Fragtpriser, maatte Selskabet i 1920, da Kapitalen var opbrugt, indstille sin Virksomhed og likvidere.

Paa dette Tidspunkt havde saa at sige alle Arbejderne forladt Hammeren, og undertegnede indstillede da til Trafikministeren — støttet af Akts. Hasle Klinker og Chamottestensfabrik og Allinge-Sandvigs Borgmester — at fremtidig Hugst opgaves.

Dette ønskede Trafikministeren imidlertid ikke, og Hammeren bortforpagtedes til det Stenhuggerfirma, der endnu har Virksomhed der.

Under 27. August 1921 sattes en Begrænsning af Skærveproduktionen til 20,000 Tons aarlig.

Der hugges langt stærkere nu.

Den 1. Juli 1924 forhøjedes Grænsen til 40,000 Tons, den 26. August 1927 til 80,000 Tons og den 31. Januar 1928 til 250,000 Tons aarlig, og det er ikkun for Skærveproduktionen, at der er sat Begrænsning, og endelig er der nu anskaffet store Maskiner, der — jfr. sidste Hæfte af Vejtidskriftet — kan sprænge 20,000 Tons Klippe paa een Gang.

Da jeg, der i 1921 forlod Bornholm, sidste Efteraar erfarede disse Udvidelser og samtidig modtog stærke Klager fra Bornholm, hvor iøvrigt flere udtalte, at jeg forment-

lig ikke tilstrækkelig havde „sikret de private Bidragydere overfor Staten“, rettede jeg til Ministeriet en indtrængende Henstilling om ved Forhandling med det paagældende Stenhuggerfirma at tilvejebringe en Begrænsning af Brydningen i Overensstemmelse med de i sin Tid truffne Aftaler.

Ministeriet har imidlertid under 19. Januar d. A. overfor mig fastholdt, at det ikke af den omhandlede Protokol med Sikkerhed fremgaar, at det har været Hensigten at fastslaa andet end en territorial Begrænsning af Stenbrydningen, samt at en væsentlig Grund for Ønsket om at erhverve det omdelte Stenbrud og for den i dette Øjemed af Rigsdagen givne Bevilling var Ønsket om at opretholde Stenbrudet af Hensyn til de Arbejdere, der var beskæftiget ved Brudet, og af Hensyn til Allinge-Sandvig Kommune, som de paagældende Arbejdere, hvis de blev uden Beskæftigelse, vilde falde til Byrde.

Ministeren paa Hammeren. Afslag.

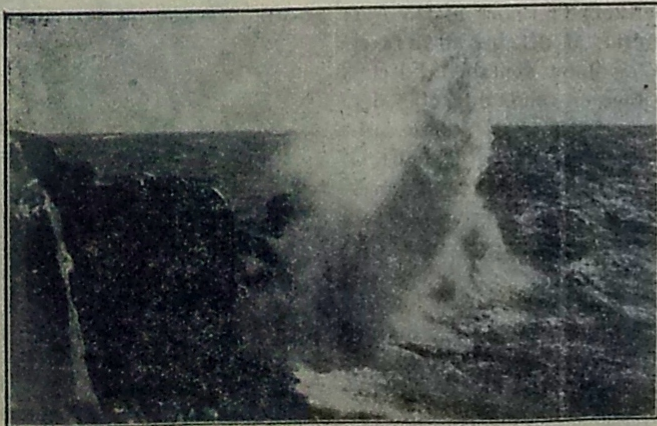
Efter Udveksling af flere Skrivelser lovede den sidst afgaaede Trafikminister at tage med til Hammeren for personlig besigtigelse den der stedfindende Brydning.

Den nuværende Trafikminister lovede elskværdigt at opfylde sin Forgængers Tilsagn, og den 26. Juni har Trafikministeren og Handelsministeren sammen med undertegnede besøgt Hammeren.

Som det fremgaar af en kort Bladmeddelelse forleden, blev Resultatet det, at Trafikministeren, under hvem Hammeren sorterer, udtalte, at han ikke fandt det muligt at ændre den af den foregaaende Regering indgaaede til 1946 gældende Kontrakt, idet han iøvrigt var enig med den tidligere Regering i, at den moderne, industrielle Drift betinger en større Udnyttelse end i sin Tid forudsat, og at Hensynet til Allinge-Sandvig Kommune gør det ønskeligt, at Driften stadig holdes i Gang.

Der maa kunne rejses en Stemning.

Under Hensyn til ovenstaaende maa jeg udtale, at Hovedgrunden til Statens Bevilling til Hammerkøbet var Ønsket om at faa Hammeren tilbage paa danske Hænder, og at faa den reddet fra Ødelæggelse, hvad der ogsaa nævnes som Hovedpunkterne i Trafikministeriets Indstilling af 16. December 1913 til Finansudvalget, og at det i samme Skrivelse nævnte „Hensyn til Allinge-Sandvig Kommune“ kommer i 3die Række og ikke maa tilsidesætte Kravet om Bevarelsen af Hammerens landskabelige Skønhed, og i al Fald havde jeg næppe af Hensynet til Allinge-Sandvig kommunale Ud-

Skumsprøjt ved Hammeren. Fot. Kjeller.

gifter kunnet tilvejebringe det private Tilskud til Købet paa 115,000 Kr., hvad der var en stor Sum i 1913.

Selv om det i 1913 stedfundne Køb af Hammeren har bevirket, at et af Landets skønneste Punkter kom paa danske Hænder, og at Hammerklippens herlige Konturer ud imod Østersøen og den skønne Klippe „Høje-Meder“ rededes fra en ellers uundgaaelig Ødelæggelse, og selv om Regeringen har lovet ikke at ville overskride den satte territoriale Grænse for Brydningen, vil jeg dog varmt ønske, at der maatte kunne rejses en Stemning, der kunde muliggøre det for Regeringen at tilvejebringe en Indskrænkning i den ødelæggende Brydning, der volder saa mange Sorg, og som strider mod Forudsætningerne for Hammerkøbet og den private Offervilighed.

Knud Valloø.

Vejle Amtsgaard, 28. Juni 1929.

Striden om Hammeren.

Under denne Overskrift findes i Politiken for 29/6 en længere Artikel, der i det væsentligste falder sammen med Amtmands Valloøes Redegørelse.

Trafikminister Friis-Skotte udtaler sig heri saaledes:

— Jeg kan ikke rigtig gaa med til at laste den forrige Regering, fordi den gik med til en Udvidelse af Produktionen. Situationen var i Virkeligheden den, at enten skulde man stoppe, eller ogsaa maatte man gaa over til at bruge moderne Maskineri, og dette forudsatte atter en Udvidelse af Hugsten. Det er det, der er sket. Da Hammeren i sin Tid blev købt, blev et bestemt Areal unddraget Fredningen, idet det allerede den Gang var Meningen, at dette Areal skulde hugges op. Det er ikke senere blevet udvidet, og den eneste Ændring, der er foretaget, er, at Arealet vil blive opbrugt i Løbet af et kortere Aaremaal. Det er imidlertid ikke værre, end at det vil kunne strække til i 100 Aar endnu! Naturligvis kan jeg godt se, fortsætter Ministeren, at det Saar i Klippelandsskabet, som Stenbrudet er, ikke pynter, men man maa heller ikke glemme, at Bruddet giver Beskæftigelse til 150 Familiefædre. Det er de erhvervsmæssige og de æstetiske Hensyn, der her kolliderer med hinanden, men alt taget i Betragtning kan jeg for min Del ikke se, at der er noget at gøre. Staten er bundet ved den Kontrakt, min Forgænger har afsluttet, og Kontrakten løber til 1946 . . .

Tiden før Carl Salomonsen.

—o—

Af Cichoriedyrknings Historie.

I den forrige Artikel gav vi en Skildring af den Udvikling, der fandt Sted, efter at Cichoriedyrknings herhjemme var kommet godt i Gang, og de mange smaa Fabrikker som Følge af den indbyrdes skarpe Konkurrence var blevet sluttet sammen ved Dannelsen af „De danske Cichoriefabrikker“.

Under den hidtidige Tilstand havde Cichoriedyrkerne som nævnt været forholdsvis gunstigt stillede i de aarligt tilbagevendende Forhandlinger om Priserne. I dette Forhold indtraadte der nu en Forandring, og efterhaanden som Fabrikkerne søgte at presse Dyrkerne ned i Dyrkningsprisen, organiserede Dyrkerne sig i de forskellige Landsdele, en Organisation der efterhaanden udbyggedes til stor Fuldkommenhed og hvis Kulmi-

nation naaedes ved Dannelsen af „De samvirkende Cichoriedyrkerforeninger“. Til Formand for disse udpegedes Gaardejer Niels Peter Nielsen, de fynske Dyrkeres dygtige og indsigtfulde Førstemand. Blandt de andre ledende Mænd er der Grund til at nævne Næstformanden, Proprietær Grønning, Slangrupgaard.

En Tid lykkedes det Dyrkerne ved denne Organisering at holde Stand imod „De danske Cichoriefabrikker“s Krigspolitik, men i Længden trak Dyrkerne dog det korteste Straa, de dreves efterhaanden saa langt ned med Betingelsen for Rødderne, at Tanken om Oprettelsen af en Andels-Cichoriefabrik modnedes. I Løbet af det første Tiaar af indeværende Aarhundrede dannedes da „Andelscichoriefabrikken“ ved Ejby paa Fyn.

Den optog Konkurrencen med den store Koncern, fremragende dygtigt ledet og med stærk Tilslutning blandt de fynske Dyrkere; en Konkurrence, der blev i allerhøjeste Grad generende for „De danske Cichoriefabrikker“.

Paa dette Tidspunkt var der nu tilbage, foruden „De danske Cichoriefabrikker“ og „Andelsfabrikken“ kun en mindre Virksomhed i Ribe, og Cichoriefabrikken „Danmark“ i Hedeusene, hvilken sidste var antaget omkring Aarhundredeskiftet.

Konkurrencen mellem disse Virksomheder fortsattes med stigende Styrke og Bitterhed til efter Krigens Udbrud, paa hvilket Tidspunkt Stillingen var denne, at selv „De danske Cichoriefabrikker“, den største og den bedst stillede, i flere Aar ikke var i Stand til at udbetale Udbytte, ligesom Cichorieaktierne var et lavt noteret og ringe anset Papir. I 1915 lykkedes det „De danske Cichoriefabrikker“ at komme til en Overskomst med „Andelsfabrikken“, saaledes at denne gik ind under den store Sammenslutning, og at „Andelsfabrikken“s dygtige Leder, Gaardejer Niels Peter Nielsen indsatte i „De danske Cichoriefabrikker“s Bestyrelse. Dermed var der atter skabt roligere Konkurrencevilkår og taalelige Betingelser for Dyrkerne. —

Krigsaarene blev en gylden Tid for „De danske Cichoriefabrikker“. Under Ledelse af den dygtige Direktør Lucassen og en Bestyrelse bestaaende af den senere Handelsminister Jørgen Christensen, Vejle, Professor Carl Meyer, Højesterets-sagfører Holten-Bechtolsheim og Gaardejer Niels Peter Nielsen, lykkedes det at opnaa en Række meget fordelagtige Aftaler med den overordentlige Kommission, hvorved man sikrede Dyrkningen af et tilstrækkeligt Kvantum Rødder til at tilfredsstille det under Kaffe-knapheden betydeligt øgede Surrogatforbrug; samtidigt med at det tillodes Fabrikkerne at tage en meget betydelig Avance paa de prisregulerede Surrogatprodukter.

Paa denne Maade konsolideredes Selskabet i Løbet af faa Aar saa stærkt, at det fra at være et fattigt og lidet rentabelt Foretagende blev en ren Guldgrube, der i Aarene 1916—1921 kunde udbetale mellem 15 og 25 pCt. i Udbytte, samtidig med at der foretoges omfattende Afskrivninger og oparbejdedes en meget betydelig Kassebeholdning.

Disse Aar betød altsaa for Cichoriefabrikkerne og for Samfundet en rolig og dygtig gennemført Udvikling af en solid dansk Industri, der stod fuldt rustet til at modstaa Efterkrigstidens Vanskeligheder og til fortsat at kunne

udvides, til Gavn for Erhvervslivet, for Dyrkere, Arbejdere og Aktionærer.

Medens Cichorieaktierne tidligere ikke havde været Genstand for nogen særlig smigrende Opmærksomhed paa Børsen, blev de nu, som naturligt var, Genstand for Efterstræbelser fra flere Sider; graadige og hensynsløse Hænder rakte ud for at slagte Hønen, der var begyndt at lægge Guldæg.

Først og fremmest vistes denne Interesse fra en enkelt Mands Side, nemlig fra den fra de hektiske Jobbeaar særdeles velkendte Storspekulant Carl Salomonsen, som netop i de Tider ved mislykkede Spekulationer havde kørt sin Bankierforretning nederom og hjem; han havde tabt Størstedelen af en Millionformue og saa sig nu om efter den Chance, der kunde bringe ham paa ret Køl.

Hvorledes denne Mand nu ved en Række i dansk Finanzhistorie hidtil ret uhørte Transaktioner skaffede sig Herredømmet over det rige Selskab, satte den dygtige Ledelse ud af Spillet, og iscesatte en Udbygning, saavel af Selskabet, som senere af Dyrkerne og det forbrugende Publikum, skal vi senere nærmere gøre Rede for.

Loven skal holdes trods alt.

—o—

I Dagspressen finder vi følgende Meddelelse:

Ved Retten i Herning er tre Sogneraadsmænd tiltalt for Overtrædelse af den kommunale Valglov, idet de ikke havde averteret Valglisternes Fremlæggelse eller selve Valget paa den Maade som er anført i Loven. De henviste til, at deres Kommuner var saaledes beliggende, at Beboerne holdt Blade fra forskellige Byer, og det vilde blive alt for dyrt at avertere i dem alle. Derimod havde de averteret i helt lokale Annonceblade, der kommer en Gang om Ugen.

Dommeren oplæste den Paragraf i Loven, hvor der staar, at Avertering skal foregaa i de stedlige Dagblade for de forskellige Partier. Det er dette, der er undladt, og han spurgte, om de vilde vedtage en Bøde paa 30 Kr. hver. Dette gik de to ind paa, medens den tredje ønskede Dom i Sagen,

da det for ham var et Princip-Spørgsmaal.

Det skal blive interessant at se, hvilket Resultat Dommeren kommer til. Forevrigt er det mærkeligt, at en saadan Lovparagraf kan bibeholdes, naar Forholdene i de fleste Stationsbyer Landet over er af den Beskaffenhed, at Befolkning gennem en lang Aarrække har vænnet sig til og været glade for at finde de for dem nødvendige Bekendtgørelser i det lokale Ugeblad.

Fra Uge til Uge.

..

Det østbornholmske Dampskibsselskabs nye Dampner „Nordbornholm“ er nu indsat i Ruten og kom i Gaar Morges Kl. 7 ind i Allinge Havn.

Skipet blev modtaget af forskellige kendte Allingeboere, der besaa det.

Det er af samme Type som S/S. Østbornholm, men udstyret med en noget kraftigere Maskine. Ligeledes har det frem for „Østbornholm“ et Rum for Dækspassagerer forude. Det er et fuldt ud moderne Passagerskib, der har Køjpladser til 90 Passagerer, deraf 15 Separatkamre, og laster 150 Dødvægtton.

Man maa haabe at Selskabet ved S/S „Nordbornholm“ maa tage Revance for det Tab, det har lidt ved den forsinkede Aflevering.

Gudstjenesten paa Søndag i Allinge Kirke er Kl. 10 i Stedet for, som tidligere angivet, Kl. 8.

I Morgen, Lørdag, fylder fhv. Sandemand D. J. Funch 80 Aar. Funch flyttede for 5—6 Aar siden til Allinge fra St. Myregaard, Olsker, men har endnu bevaret sit gode Helbred. Vi ønsker tillykke.

Køb paa Deres egen Egn!

Denne Opfordring lyser ud af alle Blades Spalter og gentages af enhver Forretningsmand. Og den er ogsaa berettiget, thi en af Grundbetingelserne for et Samfunds Trivsel er Solidaritet. Enhver god

Køreplan.

Ronne-Allinge Jernbane.

SGNEDAGE.

Sandvig—Ronne H.

Sandvig	9,25	14,10	17,50	20,40
Allinge	9,30	14,15	17,55	20,45
Tein	9,38	14,23	18,03	20,53
Rø	9,50	14,35	18,15	21,05
Klemens	10,04	14,49	18,29	21,19
Ryfer	10,14	14,59	18,39	21,29
Ronne H.	10,30	15,15	18,55	21,45

Ronne H.—Sandvig.

Ronne H.	7,55	12,50	16,15	19,15
Ryfer	8,10	13,05	16,30	19,30
Klemens	8,20	13,15	16,40	19,40
Rø	8,34	13,29	16,54	19,54
Tein	8,46	13,41	17,06	20,06
Allinge	8,54	13,49	17,14	20,14
Sandvig	9,00	13,55	17,20	20,20

*) Køber kun fra 27. Juni til 27. August (begge incl.).

SØN- OG HELLIGDAGE

Sandvig—Ronne H.

Sandvig	9,10	14,05	17,50	20,60
Allinge	9,15	14,10	17,55	20,55
Tein	9,23	14,18	18,03	21,02
Rø	9,34	14,29	18,14	21,15
Klemens	9,47	14,42	18,27	21,29
Ryfer	9,56	14,51	18,36	21,39
Ronne H.	10,10	15,05	18,50	21,55

Ronne H.—Sandvig.

Ronne H.	7,55	12,50	16,25	19,25
Ryfer	8,10	13,04	16,39	19,39
Klemens	8,18	13,13	16,48	19,48
Rø	8,31	13,26	17,01	20,01
Tein	8,42	13,37	17,12	20,12
Allinge	8,50	13,45	17,20	20,20
Sandvig	8,55	13,50	17,25	20,25

Borger bør i egen Interesse handle i den By eller paa den Egn, hvori han selv ønsker at eksistere, og bør det erindres, at har den handlende ikke lige netop den Vare, man ønsker, kan den skaffes.

Man bør huske, at for hver Krones Fortjeneste man unddrager sin Bys eller Egn's Forretningsfolk, formindsker man disses Skatteevne og Købeevne i tilsvarende Grad.

Landboerne bør ogsaa købe i den By eller paa den Egn, de føler sig knyttet til, da de altid har større Mulighed for at blive tilfredsstillet ved Køb, naar det gaar gennem en stedlig handlende, som for at beholde sin Kunde maa drage Omsorg for at denne bliver behandlet saa godt som muligt. Den stedlige Købmand ser i Egnens Beboere sine stabile Kunder, hvis Tilfredshed er ham en Eksistensbetingelse.

En ejendommelig Modtagelseskomite.

— Fra Amerikaneren Albert Y. Cowans Ekspedition Jorden rundt bringer vi ovenstaaende Billede af et uddøende Folk i Stillehavs-archipelaget. Det forestiller en Modtagelseskomite paa Ny Guinea,

som mødes i deres eget Element for at byde Ekspeditionen Velkommen. Som man ser bestaar Modtagelseskomiteen baade af Kvinder og Mænd og saagar Børn. Det er ganske pæne Typer, og tilsynelaa-

dende er det en venlig Race med et lyst og glad Sind. Man synes næsten at det er Synd at Civilisationen skal gøre det af med saadanne Naturfolk.

Et Guldarmbaand
med en blaa og to hvide Sten er
tabt mellem Blanchs Hotel og
Sandvig. Bedes mod Ducor af-
leveret paa Hotel Strandslot.

Tak for Opmærksomheden
ved vort Bryllup.
Jenny og Peter Thomsen,
Hasle.

Radio=
Eftersyn, Reparationer og Ombyg-
ning foretages i Sommerferien.
Sigfred Koefoed,
Fysiklærer og Radiotekniker,
Nørregade, Allinge.

En Lødeko,
som kælder sidst i denne Maaned,
er til Salg.
Johannes Pedersen
ved Rø St.

Indre Mission
Om Gud vil afholdes Missions-
møde hos **Nicolaus Olsen,** Hø-
gelet i Klemensker Fredag den
19de Juli Kl. 7,30.
Hjertelig velkommen.

Rø Købmandsforretning
i Rødbro er atter aabnet og anbefales de ærede Kunder
med absolut fineste Varer i
Kolonial, Vine, Spirituosa, Tobak og Cigarer.

Møbler.
og Hessiansmadrasser. Klædeskabe, Toiletmøbler m. m.
Auktions-Partivareforretningen
Storegade Allinge

Olser Husmandsforening
De Medlemmer, der ønsker at
køre i Bil til Sommermødet paa
Husholdningsskolen den 18. Juli,
bedes tegne sig hos Formanden
senest Søndag Middag den 14. ds.
Den sædvanlige Sommerudflugt
avertures i næste Uge.
Bestyrelsen.

En god Eng
til Høstet, ca. 5 Læs, sælges paa
Krakgaard i Rø.
Samme Sted ønskes en god og
godtgaaende, kraftig, mørkebrun
Frederiksborg-Hoppe
— 5—6 Aar — til Købs eller byt-
tet med en god 8 Aars Belgier.
1—2 gode, sunde **Lødekoer**
købes.

Dansk Forsikringselskab
søger en ung, energisk Mand med
nogen Fritid til at tegne Forsik-
ringer i Skadesbranchen.
Høj Provision gives.
Billet mrkt. „Forsikring“ mod-
tager Bladets Kontor.

Træsko.
Prima Træsko til billigste Pris.
Axel Mogensen,
Tejn.

Allinge Teglværk
anbefales.

Mursten, Teglstene, Drænrør.
Tlf. 127.

Personkørsel
med 12 Personers Vogn udføres,
samt al Slags Arbejdskørsel.
Hans Peter Gudbergson.
Tlf. Rø 51.

Personkørsel
med 7 Personers Bil udføres bil-
ligt. Tlf. Rø 32. **E. Ipsen,**
Skovbo.

Sommerbolig
for August: Dagligstue, 2 Sove-
værelser (4 Senge), Køkken, WC,
søges nær Sandstrand. Tilbud m.
Pris til **Rosenberg,** Berlin,
Bendlerstrasse 35.

Et Hus
er til Leje fra 1. September.
Mejerist **Th. Munch,**
Humledal.

Formiddagshjælp
søges.
Fra Lindharth.
Avlsbr. Chr. Holm, Allinge.

Til Salg.
— Et godt beliggende Hus ved
Lindeplads med Butik, hvori der
har været drevet Vtualieforret-
ning i over 30 Aar, er til Salg
straks. Tlf. Allinge 105.

Egetræs Spiseborde og Skriveborde
fra 45 Kr. Egetræsstole, Babysenge,
Servanter, Senge, Spiralmadrasser
til 90 Øre pr. kvart Kilo.
Paa denne Pris giver jeg endog
12 Øre Rabat.
J. R. Hammer.
Gudhjem.

Pige søges.
Paa Grund af Sygdom kan en
Pige faa Plads straks hos
Smedem. **Hansen,** Tlf. Rø 22

En Lejlighed
søges i Sandvig af enlige Folk til
1. August eller 15. September.
Bladets Kontor anviser.

Der maa være Tillid
mellem Køber og Sælger,
naar en Handel skal afgøres.

En Forretningsmand, der søger
at opreklamere en daarlig eller
for dyr Vare, vil hurtig faa util-
fredse Kunder, og disse vil søge
andet Sted hen. Omvendt vil en
usolid Køber snart komme i Mis-
kredit, saa han ikke faar Varen
overladt, før den er betalt.

Vi beder indtrængende de aver-
terende indløse vore Indbetalings-
kort, da vi har store Udgifter og
maa betale Postvæsenet forud for
hvert Kvartal.

Kofoed & Mortensen
Byggeforretning
Tlf. All. 77

Tlf. All. 76
Ligkister og Ligtøj.

Bekendtgørelse
— 0 —
Mineralvandsfabrikken
BORNHOLM.

For at mine Kunder kan føle
sig fuldtud trygge med Hensyn
til Renlighed og Hygiejne ved
Flaskerensning og Fabrikation af
mine Produkter, har jeg truffet
Overenskomst med Hr. Apoteker
F. W. MADSEN, Allinge, som be-
sidder et indgaaende Kendskab
til Sodavandsfabrikation, om at
kontrollere min Virksomhed i
Overensstemmelse med nedenstaa-
ende Erklæring.

Samtidig tillader jeg mig at
bringe i Erindring, at det kan
medføre Strafansvar (Højesterets-
dom foreligger) at benytte Fabri-
kens Flasker til andet end Soda-
vand.

C. E. Koefoed.
Exam. Brygmester,
Medl. af Dansk Brygmstf.

Erklæring.
Undertegnede meddeler herved,
at jeg har overtaget Kontrollen og
Tilsynet med Fabrikationen ved
Mineralvandsfabr. BORNHOLM i
Sandvig, saaledes at jeg til enhver
Tid uanmeldt kan tilse Fabrikens
Virksomhed. Jeg opbevarer in-
tet Honorar for dette Tilsyn, som
jeg alene udfører af Interesse for
denne Virksomhed og dens Betyd-
ning for den stedlige Industri.
Sandvig, den 18/6 1929.

F. W. Madsen.
Gaa ikke over Aaen efter Vand
Køb Deres Forbrug af
Sodavand fra
Mineralvandsfabriken
BORNHOLM
Sandvig Telefon 25
Flaskerensning og Fabrikation
kontrolleres af Allinge Apotek.

10 pCt.
Sommer-Udsalg!
i 10 Dage
fra Tirsdag d. 9. ds.
En Del Sommervarer, **Kjoler,**
Kjoletojer, Dame- og Herre-
frakker og Habitter sælges
extra billigt, og vi giver desuden
10 pCt. Rabat paa saa godt som
hele vort store kurante Lager:
Strømper, Metervarer, Gardiner,
Duge, alt Kjoletojer, Arbejdstøj og
Drengehabitter, Skjorter, Bluser og
Knæstrømper, Underbeklædning,
Hatte og Huer.
Ligeledes 10 pCt. paa vort for-
trinlige Lager af prima **Senge-**
udstyr, Bolstre, Fjer, Dun
Tæpper og Dynebetræk.
Da de fleste Udsalg kun byder
paa udrangerede Varer, skulde De
tage denne gode Fortjeneste med,
hvis De staar for Indkøb af nogen
Art.

Under Udsalget bortsælges bl. a.
dob. br. ublegede **Dynebetræk**
for **4,85**. Færdige **Pudebetræk**
med flot Broderi og Hulsøm **2,45**.
Svær **Protte** til Haandklæder pr.
m **95** Øre.

Et Parti fine **Silkestrømper**
med smaa Vævefejl **25** pCt. Rabat.

— Under Udsalget 10 pCt. paa
Durol, det moderne, fortrinlige
Reparationsmiddel. Dansk Arbejde.

Manufakturhuset
Hasle

Elegante Visitkort
50 Stk. med Navn 2½ Kr.
Allinge Bogtrykkeri

Fest- og Bryllupssange
leveres billigst fra
Allinge Bogtrykkeri.

Rich. Nielsen,
Urmager- & Graver
Største Udvalg
i
Fest- og Brudegaver
Ny hjemk. Varer
til de rigtige Priser.

Overretssagfører
Jac. Jensen.
Inkassationer, Ejendomshandler, Doku-
mentskrivning, Dødsbehandling m. v.
KONTOR: Torvet i Sandvig.
(Turistbureauets Lokaler).
Træffes personlig hver Torsdag
Kl. 9—12. Tlf. Sandvig 100.

Køb danske Varer
og De gavner det
danske Landbrug og
Industri og skaffer
Arbejde til Landets mange ar-
bejdsløse.

Hingstejere
faar gennem en Annonce i Nord-
bornholm alle Ejere af Hopper
indenfor vort store Opland i Tale,
og da Hesteavlens nu atter er i Op-
komst, vil et større Tillæg uden
Tvivl være formaalstjenligt.
Averter derfor Deres Hingst her
i Bladet.

Et Bornholmer-Ur
ønskes til Købs eller Bytte med
moderne Møbler.
Havnegade 53 b, Allinge.

Hvorfor købe færdige
Klædninger?
naar De kan faa en skræddersyet
Klædning til nedenstaaende Priser
Blaa Cheviot fra 75-80-98-100-105
Lysegraa do. - 88-90-95-100-102
Graa Benklæder til Arbejdsbrug
15-17-19-21
garant. jernstærke 22-25-27
Blaa Benklæder 18-20-22-24-26
Disse Priser er beregnet pr.
Kontant — derfor saa billigt.
Klædninger renses og presses.
Skrædder H. P. Hansen,
Sandvig.

Exportkreaturer,
fede Kvier samt Pølsekoer købes
til højeste Dagspriser.
Slagteheste købes til gode
Priser.
A. Frederiksen, Stammersh.
Tlf. 121.

Unge Plage
ønskes til Købs.
Ove Kofoed, St. Muregaard.

Personkørsel
udføres fra 1. Juli med 4—5 Pers.
Ford hver Dag undtagen Fredag.
Fr. Pedersen.
Tlf. Allinge 131 kan benyttes.

Glæd Deres Ven
med et Fotografi af Dem selv!
Fotograf **Alfred Kjeller,** Tlf. 4
leverer de fineste Portrætter.

Lomme- og Vækkeure,
Herre- og Dame-Armbaandsure
anbefales.
Gode Varer — Billige Priser
Emil Vestfås Ur- og
Guldsmedeforretning,
Tlf. Hasle 116.

Allinge Skæperi
Optændningsbrænde altid paa
Lager, billige Priser.
Tlf. 29. **Geert Hansen.**

Bisværme købes
Tlf. Rutsker 86 x.

Hasle Snedker- og
Bygningsforretning
Største Lager af Ligki-
ster, Ligtøj og Ligsenge.
Tlf. Hasle 35.

Køb Deres Morgenbrød
hos **Bager H. Jørgensen.**
Bringes overalt baade
Søn- og Helligdag.
Mit Konditori anbefales.

Hotel STRANDSLOT.
Hver Tirsdag, Torsdag og Lørdag
Concert dansant.
1ste Klass. Trio.
Nordbornholms fornenste Hotel
Fru Reiner.

Frederiksborg Hingsten
HAMLET
staar til Afbenyttelse for 8—10 Kr.
paa **Vestergaard.** Rutsker.
Sidste Gang paa Dyrskeue 2den
Afkomspræmie. Tlf. 39.

En 7 Personers lukket Bil
i fin Stand. Skatten betalt til 1.
April 1930, sælges billigst paa gode
Betingelser. Henv. til Cyklehdl.
E. Johansen, Rø, eller **E. Sonne**
Hansen, Nexø. Tlf. 31.

Vi sender Dem Nordbornholm
hver Uge!
Husk derfor paa os, naar De
har et eller andet at avertere.
„Nordbornholm“ læses i over
tre Tusinde Hjem og kommer til
alle her paa Egnen. Egner sig
derfor bedst for Avertering.
Smaa Annoncer bedes saavidt
muligt betalt ved Indleveringen.

Køreplan
Almindingen Gudhjem Rønne
Jernbane.
SØGNEDAGE
Rønne Almindingen Gudhjem
)
Rønne J. 7,45 13,10 16,20 20,30
Røge 7,45 13,10 16,25 20,30
Atterteby 8,33 13,58 17,21 21,18
Almindingen 8,43 14,08 17,31 21,28
Østermarie 9,03 14,28 17,51 21,48
Østerlars 9,11 14,36 17,59 21,56
Gudhjem 9,23 14,48 18,10 22,08

Gudhjem Almindingen Rønne
)
Gudhjem 7,40 13,00 16,25 20,20
Østerlars 7,49 13,10 16,35 20,30
Østermarie 7,58 13,19 16,44 20,39
Almindingen 8,17 13,38 17,04 20,58
Atterteby 8,29 13,50 17,15 21,10
Røge 9,15 14,40 18,05 22,00
Rønne J. 9,15 14,40 18,00 22,00
) Løber kun fra 27. Juni til 27.
August (begge incl.)

SØN- og HELLIGDAGE.
Rønne Almindingen Gudhjem
Rønne J. 7,45 10,25 13,00 20,00
Røge 7,45 10,25 13,00 20,00
Atterteby 8,33 11,08 13,48 20,49
Almindingen 8,43 11,18 13,58 20,59
Østermarie 9,01 11,36 14,17 21,18
Østerlars 9,10 11,44 14,25 21,26
Gudhjem 9,20 11,54 14,35 21,36

Gudhjem Almindingen Rønne
Gudhjem 7,40 10,20 12,55 19,50
Østerlars 7,49 10,29 13,05 20,00
Østermarie 7,58 10,37 13,13 20,10
Almindingen 8,17 10,54 13,32 20,28
Atterteby 8,28 11,04 13,43 20,40
Røge 9,15 11,50 14,30 21,30
Rønne J. 9,15 11,50 14,30 21,35

Person- og Lastkørsel
udføres. **Chr. Thorsen,**
Sandemandsgaard, Rutsker.
Tlf. Hasle 82.

En sund Lødeko
er til Salg paa
Gothegaard, Klemensker.

Naar De skal avertere, benyt da
„Nordbornholm“

22 Regler til Skræk og Advarsel.

Om du ønsker, din Forening skal afgaa ved en blid og rolig Død, saa iagttag følgende 22 Regler:

1) Besøg aldrig Foreningens Sammenkomster.

2) Hvis du alligevel gaar, saa søg at komme for sent.

3) Om Vejret er daarligt, saa tænk ikke en Gang paa at gaa.

4) Skulde alligevel det Uheld indtræffe, at du gaar, saa søg at finde saa mange Fejl som muligt hos Bestyrelsen og de øvrige Tilstedeværende.

5) Modtag aldrig Valg til nogen Tillidspost; thi det er lettere at kritisere andre end selv at udføre noget.

6) Føl dig tilsidesat, hvis du ikke bliver valgt, og bliver du alligevel valgt ind i et eller andet Udvalg, saa deltag aldrig i dettes Møder.

7) Om du af Dirigenten bliver opfordret til at udtale din Mening om en eller anden Sag, saa svar, at du intet har at sige.

8) Tal efter Mødet vidt og bredt til alle, som vil høre paa dig, om, hvorledes Sagen efter din Mening skulde være ordnet.

9) Foretag dig aldrig noget i Foreningens Tjeneste, og naar du ser, andre ofrer sin Tid og sine Evner derpaa, saa betegn det som Vigtighed og Æresyge.

10) Betal aldrig dit Kontingent eller træk det i det mindste ud saa længe som muligt og i hvert Fald ikke, før du bliver krævet.

11) Bliver du krævet for Kontingent, saa bliv fornærmet og meld dig ud.

12) Gør aldrig noget Forsøg paa at erhverve nye Medlemmer; thi dette er Bestyrelsens Sag og ikke din.

13) Naar der skal afholdes en eller anden Festlighed, saa forsøg at forstyrre den ved højlydt at raabe op om det meningsløse i at ofre Penge paa sligt.

14) Og tegn endelig ikke dig selv paa Listen, før det er for sent.

15) Gør bagefter Kvalm over, at du ikke kunde komme med.

16) Hvis du kunde trænge til Foreningens Støtte i en eller anden Retning, saa nævn aldrig et Ord derom; men hvis den alligevel ikke hjælper dig, saa meld dig ud.

17) Hav Øjnene aabne for alle smaa Fejl, og hvis du finder saadanne, saa gør dem saa store som muligt.

18) Skrig altid op om, at der maa gøres noget, men gør aldrig noget selv.

19) Stem paa alt, hvad der besluttet paa Møderne, men gaa bagefter og kritiser Beslutningerne.

20) Giv aldrig nogen Oplysning, som du maatte være i Besiddelse af.

21) Tag imod alt, hvad du kan faa af Foreningen, men giv den aldrig noget.

22) Naar noget gaar galt, saa skæld Bestyrelsen ud.

Slakteriets Udsalg, Allinge.

Friske Varer Onsdag og Fredag.
Fersk Flæsk, Karbonade, Mørbrad, Medisterpølse, Fars.

Bayerske Pølser, Knæpølser, Kogt Skinke, hjemmesmeltet Fedt, Forskelligt Paalæg.

Dina Sørensen, Tlf. 38.

Forretningskonvolutter

sælges med Firma for kun 9 Kr. pr. Mille.

Allinge Bogtrykkeri.

Lysttur til CHRISTIANSD

med s/s „Hammershus“ Tirsdag og Fredag.

Afgang fra Allinge Kl. 10, fra Gudhjem 11, Retur fra Christiansø 15.
Tur-Retur 4 Kr.

Tillige sælges Billetter Tur-Retur fra alle Bornholms Jernbanestationer a 5 Kr.
Afgang fra Rønne 7,55, i Allinge 8,51, Retur med Jernb. 17,55 ell. 20,45.
fra Nexø 7,45, i Gudhjem 9,23, do. 16,25 ell. 20,20.
fra Aakirkeby 8,33, i Gudhjem 9,23, do. —

Anton Sonnes Byggefornetning

Tlf. Allinge 69

udfører Nybygninger og Reparationer.
Egetræs- og Kork-Parketgulve, Finer- og Paplofter.
Flagstænger og Brandstiger samt Ligkistelager.

Chr. Sonne, Allinge.

De Averterende

anmodes høfligst om at indsende vort Tilgodehavende for Annoncer paa tilsendte Indbetalingskort, Postkonto Nr. 14146, hvilket er den billigste og bekvæmste Maade. Alle Indbetalingskortets 3 Dele maa være udfyldte ved Indbetalingen, men Deres Postbud vil være Dem behjælpelig hermed og modtage Beløbet + 5 Øre i Porto mod Kvittering paa Postbeviset.

Møllers Bogbinderi

Tlf. 466. Chr. Dideriksen, Rønne. Tlf. 466

Indbinding af Bøger. — Protokollfabrik. — Papirvarer.
I. Kl. Arbejde. — Rimelige Priser. — Hurtig Levering.

Leverandør til Biblioteker, Foreninger og Øens største Forbrugere.

A. Lyster, Hasle.

Tlf. 74.

Hjemmelavet Fars, Sylte & Medisterpølse.

Bayerske Pølser, Knæpølser, Kogt Skinke, saltet og røget Flæsk.

Altid prima friske Varer.

Moderne Køleanlæg.

Dame-Konfektion.

Restbeholdningen af Sommerfrakker bortsælges nu til meget nedsatte Priser.

Ligeledes sælges tiloversblevne Vinterkaaber og Helaarsfrakker samt alt i

Pige-Frakker

til meget smaa Priser.

Nedsatte Varer sælges kun mod Kontant.

Magasin du Nord

ved Victor Planck, Allinge.

BRØDRENE ANKER, HASLE.

JERNSTØBERI & MASKINFABRIK.

Alt til Faget henhørende anbefales.

POTA mod Kartoffelskimmel

er nu tilsat et Klæbemiddel.

Prima vægtigt Foderkorn

af bornholmsk Avl sælges.

Hvede, Byg, Blandsæd og Korn.

Ved Køb af 5 og 10 Tønder pr. Kontant har vi en billigere Pris.

Nordlandets Handelshus.

Bedste rene Høsalt i Sække!

Saltsten i store rene Stykker samt det bedste dobb. rensede Køkkensalt samt grovt spansk Salt til Sild- og Kedsaltning

sælges til smaa Priser.

Nordlandets Handelshus.

NORDBORNHOLM læses i alle Hjem!
og egner sig derfor bedst for Avertering.

Elfenbenslakeret Soveværelse

med 3-fløjet Spejl, compl. fra 450 Kr. Egetræs engelsk Spisestue, compl. fra 550 Kr. Chesterfields Dagligstue, 1 Sofa 3 Lænestole med Velour, fra 450 Kr.

Ratebetaling kan indrømmes. Solide Købere fra 20 Kr. mdl.

Allinge ny Møbelmagasin,
Havnegade 53, Allinge.

Hvorfor købe Tryksager

Indpakkingspapir og Poser

hos omreisende Agenter, der paa Grund af Rejsedgifter maa beregne større Avance paa en ringere Vare, og sælger denne paa

Efterkrav og uden Garanti.

J Gornitzkas Bogtrykkeri, Allinge,

er De altid sikker paa at faa Deres Tryksager godt udført til den billigste Pris og saa vidt mulig omgaaende Levering. Telefon 74.

Indpakkingspapir, Økonomruller, Poser & Konvolutter til Fabrikspris.

SKANDINAVIEN

AMERIKA LINIE

Eneste direkte Ruter fra København til New York og Canada med regelmæssig Afgang flere Gange hver Md. Til Canada ingen Pasvisering og Linien egne Folk modtager Passagererne i HALIFAX og WINNIPEG. Ved Ankomst til Canada kan Arbejde anvises til Landarbejdere, gifte og ugifte, samt til unge Piger.

Illustrerede Haandbøger med alle Oplysninger færdig fra Passagerer-Afdelingen, KONGENS NYTORV 8, København K. eller hos:

Bogtr. Reiffert, Rønne, Bogtr. Gornitzka, Røge, Edb. Petersen, Svaneke,

Bogtr. J. D. Gornitzka, Allinge, Fotograf B. Anter Poulsen, Hasle.

Ønsker De

at udvide Deres Kundekreds, bør De avertere i „Nordbornholm“.

„Nordbornholm“ læses i over 3500 Hjem. Af Kolonialvarer og Manufaktur forbruger hvert Hjem aarlig for cirka 2000 Kroner. „Nordbornholm“ læses i over 3500 Hjem aarlig for cirka 2000 Kroner. „Nordbornholm“ læses i over 3500 Hjem aarlig for cirka 2000 Kroner. „Nordbornholm“ læses i over 3500 Hjem aarlig for cirka 2000 Kroner.

Har De husket

at tegne Abonnement paa

Nordbornholm

Kun 1 Kr.

Glem det ikke!

Masser af gode, billige

Udskudsbrædder

sælges billigst muligt i

Nordlandets Handelshus.

Nic. Koefoed,

Skrædder- og Herreekviperingsforretning leverer gode Varer til billige Priser. Tlf. Klemens n. 44 x.

Briller og Pincenez

Læseglas — Barometre — Termometre — Regnmaalere i bedste Kv.

Conrad Hansen, Tlf. Allinge 140.

Ajletønder,

Saltkar og Skoldekar anbefales til billigste Priser.

Hasle Bødderforretning, Tlf. Hasle 105.

Johanne Hansen

Victualieforretning anbefaler

hjemmelavet Fars, Medisterpølse, Lungepølse, Sylte og Leverpostej, Fersk, saltet og røget Flæsk.

Lindeplads - Allinge - Telefon 45

Bornholms Spare- og Laanekasses

Afdeling i Allinge.

Kontortid 9—12 og 2—4.

Renten af Indskud er paa

3 Mdrs. Opsigelse 4,5 pCt. p. a.

Alm. Sparekassetilkaar 4 -

Folio 2 -

i Forsørgelsesafdelingen 3,6 -

hvorfor Præmie, hidtil 2,4 -

7 brugte Slaamaskiner,

Mac, Cormiks, Delsing og Herkules, godt istandsatte og saa gode som nye, — 4 brugt Hæsterive samt nogle Bindere.

1 Stk. 24" kun 2 Aar gammelt Holbæk Tærskværk samt 1 transportabelt Tærskværk med Presse sælges billigt og paa gode Betingelsesvilkkaar.

Andr. Kofod, Tlf. Hasle 17.

Benmel.

Godt, tørt Benmel er til Salg. 10 Kr. pr. 100 kg. Tlf. 79.

Fodermelsfabriken, Nykø